

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 11 marca 1977 r.

w sprawie ochrony przed powodzią.

Na podstawie art. 75 ust. 2 ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230) zarządza się, co następuje:

§ 1. Bezpośrednią ochronę przed powodzią sprawują Główny Komitet Przeciwpowodziowy i wojewódzkie komitety przeciwpowodziowe oraz powoływane przez wojewodę w drodze zarządzeń gminne i zakładowe komitety przeciwpowodziowe. W uzasadnionych wypadkach wojewoda powołuje rejonowe komitety przeciwpowodziowe obejmujące zasięgiem działania teren kilku gmin. Wojewoda określa w zarządzeniach siedziby, skład i zakresy działania komitetów gminnych, zakładowych i rejonowych.

§ 2. Komitet przeciwpowodziowy działa kolegialnie. Przewodniczący komitetu w wypadkach nie cierpiących zwłoki może w imieniu komitetu podejmować decyzje jednoosobowo.

§ 3. 1. W skład Głównego Komitetu Przeciwpowodziowego wchodzi:

- 1) przewodniczący, którym jest Minister Rolnictwa,
- 2) zastępcy przewodniczącego,
- 3) sekretarz,
- 4) członkowie — przedstawiciele:
 - a) ministrów: Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, Energetyki i Energii Atomowej, Górnictwa, Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej, Komunikacji, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Łączności, Obrony Narodowej, Rolnictwa, Spraw Wewnętrznych, Zdrowia i Opieki Społecznej,

- b) Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża,
- c) Rady Naczelnej Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej.

2. Zastępców przewodniczącego oraz sekretarza powołuje i odwołuje Przewodniczący Głównego Komitetu Przeciwpowodziowego.

3. Siedzibą Głównego Komitetu Przeciwpowodziowego jest m.st. Warszawa.

§ 4. Do zakresu działania Głównego Komitetu Przeciwpowodziowego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie rocznych i wieloletnich planów rozwoju gospodarki wodnej w zakresie ochrony przed powodzią,
- 2) opracowywanie rocznych programów prac Głównego Komitetu Przeciwpowodziowego i sprawozdań z jego działalności,
- 3) opracowywanie planów operacyjnych bezpośredniej ochrony przed powodzią oraz wytycznych dla wojewódzkich komitetów przeciwpowodziowych,
- 4) ustalanie organizacji i zasad działalności komitetów przeciwpowodziowych,
- 5) ustalanie dla jednostek organizacyjnych uczestniczących w bezpośredniej ochronie przed powodzią ogólnych zasad przygotowania organizacyjnego i środków niezbędnych do przeprowadzania akcji przeciwpowodziowych,
- 6) ustalanie ramowego regulaminu ochotniczej drużyny ratowniczej,
- 7) ocenianie stanu ochrony przed powodzią i przygotowywanie odpowiednich wniosków,

- 8) inicjowanie przedsięwzięć związanych z akcjami przeciwpowodziowymi oraz zmierzających do zapewnienia pomocy ludności dotkniętej klęską powodzi,
- 9) ocenianie akcji przeciwpowodziowych.

§ 5. Przewodniczący Głównego Komitetu Przeciwpowodziowego:

- 1) ustala szczegółową organizację Komitetu,
- 2) kieruje pracami Komitetu,
- 3) uzupełnia w razie potrzeby skład Komitetu przedstawicielami jednostek organizacyjnych nie wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 4,
- 4) koordynuje działalność wojewódzkich komitetów przeciwpowodziowych,
- 5) kieruje bezpośrednio w razie potrzeby akcją przeciwpowodziową albo upoważnia do tego jednego z członków Głównego Komitetu Przeciwpowodziowego,
- 6) rozdziela fundusz nagród pomiędzy wojewódzkie komitety przeciwpowodziowe i przyznaje nagrody za usługi w akcji przeciwpowodziowej.

§ 6. 1. W skład wojewódzkiego komitetu przeciwpowodziowego wchodzi:

- 1) przewodniczący, którym jest wojewoda,
- 2) zastępcy przewodniczącego,
- 3) sekretarz,
- 4) członkowie — przedstawiciele jednostek organizacyjnych wyznaczonych przez wojewodę.

2. Zastępców przewodniczącego i sekretarza powołuje i odwołuje przewodniczący wojewódzkiego komitetu przeciwpowodziowego.

3. Siedzibą wojewódzkiego komitetu przeciwpowodziowego jest miasto stanowiące siedzibę urzędu wojewódzkiego (urzędu miasta stopnia wojewódzkiego).

§ 7. Do zakresu działania wojewódzkiego komitetu przeciwpowodziowego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie rocznych i wieloletnich planów rozwoju gospodarki wodnej województwa w zakresie ochrony przed powodzią,
- 2) opracowywanie rocznych programów prac i sprawozdań z działalności komitetu,
- 3) opracowywanie planów operacyjnych bezpośredniej ochrony przed powodzią,
- 4) kierowanie akcją przeciwpowodziową,
- 5) wydawanie jednostkom organizacyjnym uczestniczącym w bezpośredniej ochronie przed powodzią wytycznych w sprawie przygotowania organizacyjnego i środków niezbędnych do przeprowadzenia akcji przeciwpowodziowych,
- 6) wydawanie zakładom piętrzącym wodę poleceń obniżenia piętrzenia lub opróżnienia zbiornika na okres niezbędny do bezpośredniej ochrony przed powodzią, z tym że gdyby w wyniku opróżnienia zbiornika zostało wstrzymane działanie elektrowni wodnej lub cieplnej o mocy powyżej 50 MW, wydanie polecenia nastąpi we współdziałaniu z Ministrem Energetyki i Energii Atomowej,
- 7) kierowanie ewakuacją ludności z terenów bezpośrednio zagrożonych powodzią oraz kierowanie akcją ratowania życia i mienia ludności na terenach dotkniętych powodzią,
- 8) ocenianie stanu ochrony przeciwpowodziowej województwa oraz przygotowywanie odpowiednich wniosków,
- 9) inicjowanie i niesienie pomocy ludności dotkniętej klęską powodzi,

- 10) przeprowadzanie kontroli w zakresie usuwania szkód powodziowych,
- 11) ocenianie akcji przeciwpowodziowych.

§ 8. Przewodniczący wojewódzkiego komitetu przeciwpowodziowego:

- 1) ustala szczegółową organizację wojewódzkiego komitetu przeciwpowodziowego,
- 2) koordynuje działalność rejonowych, gminnych i zakładowych komitetów przeciwpowodziowych,
- 3) kieruje pracami wojewódzkiego komitetu przeciwpowodziowego,
- 4) ogłasza i odwołuje stan pogotowia przeciwpowodziowego i stan alarmu powodziowego na terenie działania wojewódzkiego komitetu przeciwpowodziowego,
- 5) upoważnia w razie potrzeby w wypadkach lokalnego zagrożenia powodziowego przewodniczącego rejonowego, gminnego lub zakładowego komitetu przeciwpowodziowego do ogłaszania i odwoływania stanu pogotowia przeciwpowodziowego oraz stanu alarmu powodziowego na terenie działania tych komitetów.

§ 9. Przewodniczącym rejonowego i gminnego komitetu przeciwpowodziowego powinien być naczelnik gminy, a zakładowego komitetu przeciwpowodziowego kierownik zakładu.

§ 10. Przewodniczący komitetu przeciwpowodziowego niezwłocznie powiadamia komitet przeciwpowodziowy wyższego stopnia oraz sąsiednie komitety przeciwpowodziowe o ogłoszeniu i odwołaniu stanu pogotowia przeciwpowodziowego, a także stanu alarmu powodziowego.

§ 11. 1. W razie zagrożenia powodziowego naczelnik gminy może w drodze zarządzenia ogłoszonego w sposób zwyczajowo przyjęty zobowiązać mieszkańców zagrożonego obszaru oraz państwowe, spółdzielcze i społeczne jednostki organizacyjne do wykonania posiadanymi siłami i środkami pilnych prac zabezpieczających lub dostarczenia posiadanych materiałów, jak również do udziału w bezpośredniej ochronie przed powodzią. Zobowiązanie do świadczeń może nastąpić również w drodze decyzji administracyjnej zaopatrzonej rygorem natychmiastowej wykonalności. W nagłych wypadkach decyzja może być wydana ustnie, a następnie potwierdzona pisemnie.

2. Jeżeli zagrożenie powodziowe obejmuje teren większy niż jednej gminy, zarządzenie lub decyzję wydaje wojewoda.

3. Zarządzenie lub decyzja powinny zawierać:

- 1) podstawę prawną,
- 2) określenie zobowiązanych osób lub jednostek organizacyjnych,
- 3) zakres i rodzaj świadczeń,
- 4) miejsce, dzień i godzinę stawiennictwa bądź dostarczenia lub udostępnienia posiadanych środków lub materiałów,
- 5) przypuszcza'ny czas trwania świadczeń,
- 6) pouczenie o odpowiedzialności karnej za uchylanie się od wykonania pilnych prac zabezpieczających.

4. Wykonywanie pilnych prac zabezpieczających polega w szczególności na:

- 1) wykonywaniu prac związanych z umacnianiem i zabezpieczaniem wałów przeciwpowodziowych, mostów oraz innych budowli,
- 2) pełnieniu wart w okresie ogłoszonego stanu pogotowia przeciwpowodziowego lub alarmu powodziowego.

5. Udział w bezpośredniej ochronie przed powodzią polega w szczególności na:

- 1) wykonywaniu obowiązków, o których mowa w ust. 4,
- 2) dostarczaniu urządzeń, materiałów oraz środków transportowych wraz z obsługą i paliwem lub paszą,
- 3) uczestniczeniu w akcji ratowania życia i mienia ludności na terenach dotkniętych powodzią oraz udzielaniu pomocy w ewakuacji ludności,
- 4) wykonywaniu prac związanych z likwidacją przecieków w wałach ochronnych, budowaniu doraźnych grobli, przekopywaniu rowów do odprowadzania nadmiaru wód oraz zwalczaniu zatorów lodowych.

§ 12. 1. Od obowiązku osobistego uczestniczenia w wykonywaniu pilnych prac zabezpieczających przed powodzią zwalnia się:

- 1) młodzież w wieku do 18 lat,
- 2) kobiety w wieku powyżej 55 lat,
- 3) mężczyzn w wieku powyżej 60 lat,
- 4) osoby niezdolne do wykonywania prac wskutek inwalidztwa, ułomności fizycznej lub innych przyczyn zdrowotnych,
- 5) kobiety w ciąży,
- 6) matki i inne osoby sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 8 oraz osoby sprawujące opiekę nad chorymi.

2. Wojewoda lub naczelnik gminy może z ważnych powodów zwolnić od obowiązków, o których mowa w § 11, również inne osoby, a także jednostki organizacyjne.

§ 13. Do ochotniczej drużyny ratowniczej mogą być przyjmowane osoby, które ukończyły 18 lat i stan ich zdrowia pozwala na wykonywanie czynności związanych z przygotowaniem i udziałem w bezpośredniej ochronie przed powodzią.

§ 14. 1. Na czele ochotniczej drużyny ratowniczej stoi komendant, mianowany przez naczelnika gminy na okres 3 lat.

2. Szczegółową organizację ochotniczej drużyny ratowniczej, zgodnie z ramowym regulaminem drużyny ratowniczej, ustala wojewoda.

§ 15. Do zadań ochotniczej drużyny ratowniczej należy w szczególności:

- 1) uczestniczenie w akcjach zapobiegawczych i ratowniczych pod kierownictwem komitetów przeciwpowodziowych,

- 2) niesienie pomocy ludności dotkniętej powodzią, a zwłaszcza podczas ewakuacji z terenów bezpośrednio zagrożonych, oraz zabezpieczanie jej mienia,
- 3) czuwanie nad stanem urządzeń zabezpieczających i sprzętu służącego ochronie przed powodzią.

§ 16. Zasady i tryb zwalniania pracowników od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w razie ich udziału w bezpośredniej ochronie przed powodzią, a także zasady przyznawania świadczeń dla osób, które z tego tytułu uległy wypadkowi, regulują odrębne przepisy.

§ 17. 1. Minister Rolnictwa zapewni niezbędne etaty i środki finansowe dla Głównego Komitetu Przeciwpowodziowego, a wojewodowie i naczelnicy gmin dla wojewódzkich, rejonowych i gminnych komitetów przeciwpowodziowych oraz ochotniczych drużyn ratowniczych

2. Zakłady pracy zapewnią środki finansowe dla zakładowych komitetów przeciwpowodziowych.

§ 18. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa:

- 1) o wojewodzie — należy przez to rozumieć również prezydenta miasta stopnia wojewódzkiego,
- 2) o naczelniku gminy — należy przez to rozumieć również inne terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego,
- 3) o gminnym Komitecie przeciwpowodziowym — należy przez to rozumieć również komitet przeciwpowodziowy miejski (dzielnicowy) oraz komitet przeciwpowodziowy miasta i gminy.

§ 19. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lutego 1963 r. w sprawie świadczeń dla osób, które uległy wypadkowi w związku z udziałem w akcji ochrony przed powodzią (Dz. U. Nr 4, poz. 22),
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lutego 1963 r. w sprawie udziału w akcji bezpośredniej ochrony przed powodzią (Dz. U. Nr 5, poz. 32),
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 listopada 1971 r. w sprawie organizacji i zakresu działania komitetów przeciwpowodziowych (Dz. U. Nr 30, poz. 272).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów; P. Jaroszewicz